

WYTYCZNE DO OPRACOWANIA INSTRUKCJI EKSPLOATACJI

1. Wstęp.

Dane pozwalające jednoznacznie określić opisywaną maszynę lub urządzenie oraz miejsce i warunki stosowania:

- Obsługiwane urządzenie/zespół urządzeń,
- Nazwa stanowiska pracy,
- Miejsce wykonywania pracy,
- Komórka organizacyjna,
- Wymagane kwalifikacje.

2. Podstawowe pojęcia:

Eksplatacja urządzeń, w tym również urządzeń wytwarzających, przetwarzających, przesyłających i zużywających ciepło oraz innych urządzeń energetycznych - należy rozumieć całość czynności, jakie wykonuje ich obsługa od momentu przejmowania urządzeń do eksploatacji, poprzez próby odbiorowe, ruch próbny, ruch urządzeń w okresie eksploatacji, remonty, aż do likwidacji urządzenia.

Eksplatacja urządzenia – to czynności związane nie tylko z prowadzeniem ruchu urządzeń, ale także dotyczące :

- Przeglądów i remontów oraz konserwacji urządzeń,
- Prób eksploatacyjnych, badań specjalistycznych i pomiarów technicznych urządzenia

Urządzenia energetyczne – urządzenia, instalacje, sieci, w rozumieniu prawa energetycznego, stosowane w technicznych procesach wytwarzania, przetwarzania, przesyłania, dystrybucji, magazynowania oraz użytkowania paliw lub energii.

Inne urządzenia techniczne - urządzenia, które nie spełniają definicji urządzenia energetycznego, natomiast są wskazane do opracowania instrukcji eksploatacji np. przenośniki taśmowe, suszarki i inne.

Instrukcja eksploatacji określa procedury i zasady wykonywania czynności niezbędnych dla bezpiecznego wykonywania pracy przy urządzeniach elektroenergetycznych oraz innych urządzeniach technicznych. Instrukcje opracowuje się na podstawie przepisów prawa oraz dokumentacji (Dokumentacja Techniczno- Ruchowa), producenta która może stanowić załącznik.

Instrukcja eksploatacji powinna zawierać:

1. charakterystykę urządzeń;
2. opis w niezbędnym zakresie układów automatyki, pomiarów, sygnalizacji, zabezpieczeń i sterowania;
3. zestaw rysunków, schematów i wykresów z opisami zgodnymi z obowiązującym nazewnictwem;

4. opis czynności związanych z uruchomieniem, obsługą w czasie pracy i zatrzymaniem urządzenia w warunkach normalnej pracy tego urządzenia;
5. zasady postępowania w razie awarii oraz zakłóceń w pracy urządzenia;
6. wymagania w zakresie konserwacji, napraw, remontów urządzeń oraz terminy przeprowadzania przeglądów, prób i pomiarów;
7. wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy i przepisów przeciwpożarowych dla danej grupy urządzeń, obiektów oraz wymagania kwalifikacyjne dla osób zajmujących się eksploatacją danego urządzenia;
8. identyfikację zagrożeń dla zdrowia i życia ludzkiego oraz dla środowiska naturalnego związanych z eksploatacją danego urządzenia;
9. organizację prac eksploatacyjnych;
10. wymagania dotyczące środków ochrony zbiorowej lub indywidualnej, zapewnienia asekuracji, łączności oraz innych technicznych lub organizacyjnych środków ochrony stosowanych w celu ograniczenia ryzyka zawodowego.

Jeżeli zapisy z ww. punktów 4, 5, 7, 8, 9, 10 – są wymagane w Instrukcji Stanowiskowej, BHP i Bezpieczeństwa Pożarowego to w takim przypadku wymagane jest wskazanie lokalizacji stosownych zapisów.

3. Wykaz urządzeń lub instalacji energetycznych wymagających opracowania instrukcji eksploatacji:

- 3.1 Urządzenia, instalacje i sieci elektroenergetyczne wytwarzające, przetwarzające, przesyłające i zużywające energię elektryczną:
 - a) urządzenia prądotwórcze przyłączone do krajowej sieci elektroenergetycznej bez względu na wysokość napięcia znamionowego;
 - b) urządzenia, instalacje i sieci elektroenergetyczne o napięciu nie wyższym niż 1 kV;
 - c) urządzenia, instalacje i sieci o napięciu znamionowym powyżej 1 kV;
 - d) zespoły prądotwórcze o mocy powyżej 50 kW;
 - e) urządzenie elektrotermiczne;
 - f) urządzenia do elektrolizy;
 - g) sieci elektrycznego oświetlenia ulicznego;
 - h) elektryczne urządzenia w wykonaniu przeciwwybuchowym;
 - i) aparatura kontrolno-pomiarowa oraz urządzenia i instalacje automatycznej regulacji; sterowania i zabezpieczeń urządzeń i instalacji wymienionych w pkt a-h.
- 3.2 Urządzenia wytwarzające, przetwarzające, przesyłające i zużywające ciepło oraz inne urządzenia energetyczne:
 - a) kotły parowe oraz wodne na paliwa stałe, płynne i gazowe, o mocy powyżej 50 kW, wraz z urządzeniami pomocniczymi;
 - b) sieci i instalacje ciepłne wraz z urządzeniami pomocniczymi, o przesyłce ciepła powyżej 50 kW;

- c) turbiny parowe oraz wodne o mocy powyżej 50 kW, wraz z urządzeniami pomocniczymi;
- d) przemysłowe urządzenia odbiorcze pary i gorącej wody, o mocy powyżej 50 kW;
- e) urządzenia wentylacji, klimatyzacji i chłodnicze, o mocy powyżej 50 kW;
- f) pompy, ssawy, wentylatory i dmuchawy, o mocy powyżej 50 kW;
- g) sprężarki o mocy powyżej 20 kW oraz instalacje sprężonego powietrza i gazów technicznych;
- h) urządzenia do składowania, magazynowania i rozładunku paliw, o pojemności składowania odpowiadającej masie ponad 100 Mg;
- i) piece przemysłowe o mocy powyżej 50 kW;
- j) aparatura kontrolno-pomiarowa i urządzenia automatycznej regulacji do urządzeń i instalacji wymienionych w pkt a-i.

3.3 Urządzenia, instalacje i sieci gazowe wytwarzające, przetwarzające, przesyłające, magazynujące i zużywające paliwa gazowe:

- a) urządzenia do produkcji paliw gazowych, generatory gazu;
- b) urządzenia do przetwarzania i uzdatniania paliw gazowych, rozkładnie paliw gazowych, urządzenia przeróbki gazu ziemnego, oczyszczalnie gazu, rozprężalnie i rozlewnie gazu płynnego, odazotownie, mieszalnie;
- c) urządzenia do magazynowania paliw gazowych;
- d) sieci gazowe rozdzielcze o ciśnieniu nie wyższym niż 0,5 MPa (gazociągi i punkty redukcyjne, stacje gazowe);
- e) sieci gazowe przesyłowe o ciśnieniu powyżej 0,5 MPa (gazociągi, stacje gazowe, tłocznie gazu);
- f) urządzenia i instalacje gazowe o ciśnieniu nie wyższym niż 5 kPa;
- g) urządzenia i instalacje gazowe o ciśnieniu powyżej 5 kPa;
- h) przemysłowe odbiorniki paliw gazowych o mocy powyżej 50 kW;
- i) turbiny gazowe;
- j) aparatura kontrolno-pomiarowa, urządzenia sterowania do sieci, urządzeń i instalacji wymienionych w pkt a-i.

3.4 Inne urządzenia techniczne wymagające instrukcji eksploatacji jeżeli zasilane są napięciem wyższym niż 1 kV lub jeżeli moc samego urządzenia elektrycznego jest wyższa niż 20 kW oraz instalacje cieplne o mocy zainstalowanej nie wyższej niż 50 kW:

- a) urządzenia transportujące,
- b) suszarki,
- c) wtryskarki,
- d) agregaty chłodnicze.
- e) młynki rozdrabniające,
- f) inne w uzgodnieniu ze służbą BHP.

Dopuszcza się możliwość sporządzenia jednej Instrukcji dla grupy urządzeń np. pomp, wymienników, rurociągów, itp.

Ewentualne grupowanie urządzeń leży w gestii Służb Utrzymania Ruchu.